

HATÁLYON KÍVÜL HELYEZVE

12/1990. 34. ad.

BELÜGYMINISZTERIUM

Szigorúan titkos!

Különösen fontos!

Felülvizsgálati eljárás.

MÓDOSÍTÁS.

Szám: 10-22/17/1987.

Időpontja: év hó nap

TÖRÖLVÉ!

A minősítést megváltoztatta:

Herczeg Miklós

Beosztása: NBH ny. elnök.

minősítő neve, rang,

beosztása

A Magyar Népköztársaság

2004 10. 26.

Törzés bitelével:

belügyminiszterének

Dr. Hellebrandt László

17/1987. számú

Dr. Hellebrandt László

Herczeg Miklós

PARANCSA

Budapest, 1987. július 2.

SZTU F

Minősítés fenntartva 2020. 12.31-ig
A/Tj. 110. p. — NBSZ Palatinus falus
ales. főv.

ÁLLAMTITOK MK/H

SZIGORÚAN TITKOS! MINŐSÍTÉS

Ev. idő

Minősítő: Herczeg Miklós

Beosztás: NBH ny. elnök

2004 10. 07.

Minősítés bitelével.

11.0. 51-d.

for. forg.

Irattári példány,
nem adható ki. 4.2.

NBH-vel egyeztetve

TÜRÖLVE!

A minősítést megszüntette:

BELÜGYMINISZTERIUM

Herczeg Miklós
Beosztása: NBH ny. alezr.

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

Szám: 10-22/17/1987.

2004 10. 26.

Törlesztéssel:

211 számú példány

A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének

Dr. Hellebrandt László

NBSZ

17/1987. számú

Felülvizsgálat eredménye:
MÓDOSÍTÁS!

PARANCSA

Időpontja: 2000 év 02. hó 08. nap

Budapest, 1987. július 2.

minősítő neve, rangja,
beosztása

Lássa (név, rendfokozat):

Engedélyező aláírása:

Betekintő aláírása:

Év, hó, nap:

Gov.

HATÁLYON KIVÜL HELYEZVE

12/1990 BM ut

Az adathordozón szereplő adatokat államtitokká minősítem
az Államtitoktörvény 110 pontja alapján
2020 év 12 hó 31 napig.
Kelt: 2000 év 02 hó 08 nap.
minősítő aláírása

2003. évi III. tv. alapján:

ÁLLAMTITOK MK/HU

SZIGORÚAN TITKOS!

KÜLÖNÖSEN FONTOS!

Érv. idő

Minősítette: Herczeg Miklós

Beosztása: NBH ny. alezr.

2004 10 07

Ezen parancsrol másolatot vagy kivonatot készíteni tilos!

Minősítés-hitelről

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám: 10-22/17/1987.

*Miniszterial Helyettes Miklós
NBH ny. a. l. 2004.02.20.
cím megjelöléssel
(33-2/17/2004.)*

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

A Magyar Népköztársaság

belügyminiszterének

17/1987. számú

PARANCSA

**az operatív figyelés, a környezettanulmányozás alkalmazása
és a külképviseleti objektumok biztosítása
szabályzatának kiadásáról**

Budapest, 1987. július 2.

Az operatív figyelés, a környezettanulmányozás alkalmazásának és a külképviseleti objektumok biztosításának szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat) kiadom és

m e g p a r a n c s o l o m :

1. Az állambiztonsági és más belügyminisztériumi szerveknek az operatív figyelés, a környezettanulmányozás alkalmazása és a külképviseleti objektumok biztosítása során a Szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. A BM III/2. Osztály vezetője a Szabályzatban foglalt feladatokat az osztály tevékenységi körét érintően és a szakirányítása alá tartozó szerveknél részleteiben határozza meg, továbbá az illetékes parancsnokokkal közösen szabályozza a BM III. Főcsoportfőnökség, illetve a Belügyminisztérium más szerveit is érintő részfeladatokat.

3. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba, egyidejűleg a 0010/1970. BM számú parancs hatályát veszti.

A parancs és a Szabályzat rendelkezéseit a BM III/2. Osztály, a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. alosztály állománya, a megyei rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinél és a BM Határőrség Országos Parancsnokságán szolgálatot teljesítő környezettanulmányozó tisztek részére a rájuk vonatkozó mértékben oktatni, a BM III. Főcsoportfőnökség központi és a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinél vonalvezetőikig bezárólag teljes terjedelemben, az operatív állomány részére és a Belügyminisztérium más szerveinél a szükséges mértékben ismertetni kell.

Dr. KAMARA JÁNOS s. k.
belügyminiszter

Készült: 230 példányban.

Kapják: államtitkár,
miniszterhelyettesek,
III. főcsoportfőnök-helyettesek,
ORFK vezetőjének bűnügyi helyettese,
BM IV. főcsoportfőnök-helyettes,
Határőrség országos parancsnoka,
III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, csoportfőnök-helyettesei,
önálló és beosztott osztályvezetői, önálló alosztályvezetői,
BM Titkárság vezetője,
Rendőrtiszt Főiskola parancsnoka és áb. tanszék vezetője,
VCSÉK BM Forradalmi Rendőri Ezred parancsnoka,
Felügyeleti Osztály vezetője,
Belbiztonsági Osztály vezetője
Fegyelmi Osztály vezetője,
Külügyi Osztály vezetője,
Határőrség Felderítő Osztály, Személyzeti Osztály vezetője,
rendőr-főkapitányok, állambiztonsági helyetteseik,
III/II. és III/III. osztályvezetők,
MNVK/2. csoportfőnök.

TÖRÖLVE!
A minősítést megszüntette:
Név: *Petrozov Mihail*
Beosztása: *NBH ny. alez.*
Rendkezelés dátuma: **2004 -10- 26**
Rendkezelés száma: *(33-2/77/004.)*
Törlés hitelével:
P. H. aláírás

**AZ OPERATÍV FIGYELÉS,
A KÖRNYEZETTANULMÁNYOZÁS ALKALMAZÁSÁNAK
ÉS A KÜLKÉPVISELETI OBJEKTUMOK BIZTOSÍTÁSÁNAK**

S Z A B Á L Y Z A T A

I. fejezet

AZ OPERATÍV FIGYELÉS

1. A BM III. Főcsoportfőnökség központi és a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei, továbbá a figyelés igénybevételére jogosult más szervezetek vezetői gondoskodjanak arról, hogy az operatív figyelés mindenekelőtt a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi, gazdasági rendjére veszélyes, aktív ellenséges tevékenységgel gyanúsítható személyek, csoportok ellenőrzésére összpontosuljon.

2. Az operatív figyelés bevezetése az alábbi esetekben igényelhető:

- a) olyan személyekre, csoportokra, akik bizalmas nyomozás alatt állnak;
- b) azokra a személyekre, csoportokra, akik rendkívüli esemény, terrorcselekmény előkészítésével gyanúsíthatók és cselekményük megakadályozásához konspirált intézkedések szükségesek;
- c) ellenséges tevékenységgel gyanúsítható személyek találkozási helyeinek, továbbá általuk szervezett vagy használt tárgyi postaládák, telepített elektronikus felderítő eszközök kutatására és felderítésére;
- d) illegalitásban élő személyek felkutatására, találkozási és rejtékhelyük felderítésére;
- e) az állambiztonsági szempontból fontos külképviseleti vagy ellenséges tevékenység helyszínéként felmerülő, ellenőrzés alatt álló objektumokba bejáró személyek adatainak megállapítására;
- f) a Magyar Népköztársaság területén folyó jelentősebb katonai gyakorlatok, szállítások, rendezvények operatív védelmére, fontosabb objektumok, akciók, területek, személyek biztosítására;
- g) baráti szocialista országok állambiztonsági szerveinek kérésére;
- h) fontosabb beszervezési jelöltek tanulmányozására, a hálózati személyek ellenőrzésére, az érintett állomány kiképzésére;
- i) az arra jogosult vezetők által engedélyezett titkos és nyílt intézkedésekre;
- j) a „Zöldrendszer”-ben szereplő személyek figyelésére.

3. Az operatív figyelés – kivéve, amikor azt rendkívüli körülmény indokolja – nem alkalmazható elsődleges adatok ellenőrzésére, szűrő-kutató feladatok végzésére.

4. Figyelést a hatáskörbe tartozó ügyekben az ország területére kiterjedően a BM III/2. Osztály, működési területén a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. alosztály végezhet.

5. Az operatív figyelés kérésének rendje:

- a) figyelés bevezetését az állambiztonsági szervek ügyrendjében és más belügyi rendelkezésekben meghatározott vezető kérheti. Az igényt szolgálati jegyen kell előterjeszteni;
- b) a BM III. Főcsoportfőnökség központi és a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei által közös feldolgozás alatt álló személy figyelését a központi szerv illetékes parancsnoka kérheti;
- c) a figyelési kapacitás teljes lekötöttsége esetén jelentkező sürgős és operatív szempontból fontos igények esetében – a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinek figyelési kéréseit is beleértve – a BM III. főcsoportfőnök I. helyettese dönti el, hogy a folyamatban levő munkák közül melyik terhére lehet az újabb feladatot teljesíteni;
- d) a figyelés bevezetését kérő szolgálati jegy érvényességi ideje 90 nap, amit a címzetthez történő beérkezéstől kell számítani;
- e) a szolgálati jegyet a személy (csoport) operatív ellenőrzésének elrendelésére hatáskörileg illetékes vezetőnek kell aláírni. Azokban az esetekben, amikor a figyeléssel történő ellenőrzést magasabb beosztású parancsnok által jóváhagyott operatív terv tartalmazza, a szolgálati jegyen hivatkozni kell a dokumentum, ügyirat számára;
- f) figyelést a BM III. Főcsoportfőnökség központi és a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinek osztályvezetői, továbbá az azokkal egy tekintet alá eső vezetők legfeljebb 10 napra igényelhetnek. Az időtartamot indokolt esetben a magasabb beosztású parancsnok meghosszabbíthatja. 20 napnál hosszabb ideig tartó figyelést csoportfőnök kérhet;
- g) a figyelést kérő szolgálati jegyet 7 nappal a munka megkezdése előtt továbbítani kell a BM III/2. Osztály, illetve a Győr-Sopron Megyei

Rendőr-főkapitányság III/2. osztály vezetőjének. Rendkívüli esetben – amikor ezt az operatív munka indokolja – ettől el lehet tekinteni, és a szolgálati jegyet a figyelés megkezdését követő 48 órán belül kell megküldeni.

6. Az MSZMP Központi Bizottság tagjai, a Központi Bizottság és szervei káderhatáskörébe tartozó párt-, állami és társadalmi szervek vezetői, valamint a Központi Ellenőrző Bizottság tagjai esetében a 22/1985. számú belügyminiszeri utasítás alapján kell eljárni. Amennyiben a figyelés során kapcsolatként felmerült személy az utasítás hatálya alá esik, vele szemben a figyelési feladat végrehajtását azonnal meg kell szakítani és az eseményt soron kívül jelenteni kell a BM III/2. Osztályt felügyelő parancsnoknak.

7. A BM III/2. Osztály vezetőjét (megbízottját) a munka megkezdése előtt tájékoztatni kell:

- a) a figyelt személy (csoport) pontos személyi adatairól, lakhelyéről (szálláshelyéről), munkahelyéről, várható mozgásáról, tevékenységéről;
- b) a figyelés aljáról, a konkrét feladatokról, az elérni kívánt célról;
- c) a személy jelleméről, szokásairól, érdeklődési köréről, családi és munkakörülményeiről, ismert kapcsolatairól;
- d) a titkosságot érintő körülményekről;
- e) a figyellel egyidőben alkalmazott és azt befolyásoló operatív eszközökről;
- f) a végrehajtott vagy tervezett nyílt és konspirált intézkedésekről.

8. A figyelt személy (csoport) konspirált megismertetését a BM III/2. Osztály, illetve a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. osztály kijelölt megbízottjával a figyelést kérő szerv köteles biztosítani.

9. Amennyiben azt állambiztonsági érdek szükségessé teszi, biztosítani kell a határon túli figyelést. Végrehajtását az állambiztonsági miniszterhelyettes hatáskörében a BM III/2. Osztályt felügyelő parancsnok engedélyezheti.

10. A figyelést kérő és a végrehajtó szervek illetékes vezetői szorosan működjenek együtt. Folyamatosan elemezzék, értékeljék az operatív helyzetet, az ellenséges hírszerző szervek és az ellenséges tevékenységet folytató személyek, csoportok módszereit. A tapasztalatokat a feladatok végrehajtása során

hasznosítsák. Ennek érdekében:

- a) a figyelést kérő szerv vezetője az ellenőrzés időszakában szerzett és a figyelés végrehajtását befolyásoló információkat folyamatosan – rendkívüli esetben azonnal – közölje a figyelést végrehajtó alegység vezetőjével;
- b) a figyelést irányító vezető köteles késedelem nélkül tájékoztatni az illetékes állambiztonsági szerv vezetőjét minden olyan információ-ról, amelyek az állambiztonsági felderítő munkában jelentőséggel bírhatnak.

11. A BM III/2. Osztály vezetője a figyelési feladatok végrehajtásához igye-nyelje a Belügyminisztérium más szerveinek segítségét. Ennek megfelelően:

- a) a BM Határőrség országos parancsnokával egyetértésben szervezze meg a „Zöldrendszer”-ben szereplő személyek figyelésre történő felvételét, az érintett figyelő állomány és a technikai eszközök konspirált elhelyezését;
- b) a budapesti és megyei rendőr-főkapitányságok vezetőivel együttműködve vonja be a közlekedésrendészeti, közrendvédelmi állományt a fontosabb közlekedési csomópontok, főútvonalak, katonai objektumok környékén levő utak ellenőrzésébe.

12. A figyelés eredményes végrehajtását akadályozó vagy zavaró körülmény bekövetkezése, illetve olyan feladat esetén, amely a fentieket előidézheti, a BM III/2. Osztály, valamint a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. alosztály vezetője a figyelést szüneteltetheti, megszakíthatja, megtagadhatja. Ilyen esetek, amikor:

- a) a figyelőmunka végrehajtásának személyi és tárgyi feltételei nem biztosítottak;
- b) olyan nyílt intézkedésre kerül sor, amely a figyelés titkosságát veszélyeztetheti;
- c) a terepviszonyok kizárják a feladat konspirált végrehajtását;
- d) a munka folyamatában dekonspiráció következett be, vagy arra utaló körülmény áll fenn.

13. A figyelés megszakításáról haladéktalanul értesíteni kell a figyelést kérő szerv vezetőjét. A dekonspirációt előidéző vagy arra utaló körülményeket a

figyelést kérő és végrehajtó szerv együttesen vizsgálja ki, melynek eredményéről mindkét szerv vezetője köteles előljárójának jelentést tenni.

14. Az operatív figyelés alá vont személyek mozgásáról, tevékenységéről, magatartásáról, kapcsolatairól jelentést kell készíteni a figyelést kérő szerv részére. A jelentések a valóságnak megfelelően tükrözzék az észlelt eseményeket és azok reális megítélését elősegítő körülményeket. A figyelők szubjektív észrevételeiket megjegyzésben rögzítsék.

15. Az operatív figyelés útján szerzett adatok, anyagok, okmányok felhasználása csak megfelelő legalizálással történhet. A figyelést kérő és a végrehajtó szervek vezetői kutassák a figyelés útján szerzett adatok, dokumentumok felhasználásának lehetőségeit a vizsgálati munkában és a nyílt eljárásokban.

16. A BM III. Főcsoportfőnökség és a határőrség felderítő szervei a kapitalista országok figyelőszolgálatairól, módszereiről, technikai eszközeiről szerzett értesüléseiket – a források védelmével – közölgék a BM III/2. Osztály vezetőjével, illetve a szükséges mértékben a BM III/V. csoportfőnökkel.

17. A figyelés titkosságának fokozott biztosítása érdekében a BM III/2. Osztály és a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. osztály vezetői differenciált előkészítő, szervezőmunkával biztosítsák az erők, eszközök megfelelő rejtését. Ennek érdekében:

- a) a figyelés előkészítése, megszervezése során működjenek együtt a Belügyminisztérium más szerveivel, igényeljék a rendszerünkhöz hű állampolgárok, állami, társadalmi, gazdasági szervek, intézmények vezetőinek segítségét. A figyelés jelenlétét a környezet előtt megalapozottan legalizálják;
- b) a figyelés szempontjából frekvenciált területeken, objektumoknál (külképviseletek, az idegenforgalom szempontjából fontos szállodák, szórakozóhelyek stb.), közlekedési csomópontokon fejlesszék tovább az állandó fedett figyelő- és tartózkodási helyek rendszerét;
- c) bővítsék az álcázóeszközök választékát, gondoskodjanak azok megfelelő legalizálásáról és folyamatos megújításáról;
- d) a 22/1985. számú belügyminiszteri utasítás 14. pontjában felsorolt személyek lakásait és hivatali helyiségeit, továbbá az érintett szervek objektumait a figyelés során igénybevenni tilos! Rendkívüli – különösen indokolt – esetekben az állambiztonsági miniszterhelyettes ez alól kivételt tehet.

18. Az idegenforgalom szempontjából jelentős szállodák figyelés útján történő biztosításához a BM III/2. Osztály vezetője a vonatkozó belügyi rendelkezéseknek megfelelően szervezze és foglalkoztassa az „SZT” állományt. Ennek során:

- a) a fejlesztésre vonatkozó javaslatait egyeztesse az érdekelt állambiztonsági szervek vezetőivel;
- b) biztosítsa, hogy „SZT” állományba elsősorban a figyelőmunkában jártas, nagy tapasztalattal rendelkező, arra érdemes és alkalmas operatív tisztek kerüljenek;
- c) szervezze meg a folyamatos továbbképzésüket.

19. A figyelés hatékonyságának növelése érdekében tanulmányozzák, elemezzék, értékeljék a figyelt személyek tevékenységét, magatartását, az ellenőrzés felfedésére, a figyeléstől való elszakadásra alkalmazott módszereiket, fogásaikat.

20. Az erők, eszközök célszerű és differenciált felhasználásával biztosítsák a figyelés folyamatosságát, a figyelt személy (csoport) tevékenységének sokoldalú dokumentálását. Ennek érdekében:

- a) a figyelt személyek mozgásának, útvonalának rendszeres elemzésével, a szállodai figyeléseknél az objektumtartókkal való hatékonyabb együttműködéssel, a feladatokhoz legjobban igazodó módszerek kimunkálásával és differenciált alkalmazásával biztosítani kell a figyelés folyamatosságát.

A figyelést végzők az ésszerű kockázatvállalás mellett fordítsanak kiemelt figyelmet az élet- és vagyonbiztonságra;

- b) növelni kell az operatív szempontból figyelmet érdemlő események, mozzanatok fotó-, film-, videofelvételeken történő konspirált rögzítését. Diplomatak és kémkedés gyanúja miatt bizalmas nyomozás alatt álló más személyek ellenőrzésénél általánossá kell tenni a figyelt személy által fotózott helyek dokumentálását.

21. A figyelőszolgálat tettenérést, előállítást, feltartóztatást, nyílt vagy konspirált intézkedést, illetve őrizetbevételt az érintett szerv ügyrendjében erre felhatalmazott vezető elrendelése alapján teljesíthet. Hatáskörüktől függően nyílt intézkedést a BM III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, a budapesti és megyei rendőr-főkapitányok, a BM Határőrség törzsfőnöke, a BM III/1. Osztály vezetője; konspirált intézkedést a BM III. Főcsoportfőnökség csoportfőnök-

helyettesei, a rendőr-főkapitányok állambiztonsági helyettesei és a BM Határ-
őrség Felderítő Osztály vezetője is engedélyezhetnek.

II. fejezet

AZ OPERATÍV KÖRNYEZETTANULMÁNYOZÁS

22. A BM III/2. Osztály vezetője folyamatosan gondoskodik a konspirált környezettanulmányozó munka színvonalának emeléséről, az adatgyűjtés módszereinek fejlesztéséről. Biztosítsa, hogy az alkalmazott megoldások megfelelően igazodjanak a társadalmi életben végbement változásokhoz.

23. Környezettanulmány készíthető:

- a) előzetes ellenőrzés és bizalmas nyomozás alá vont személyekről;
- b) vizsgálati ügyekben a bűncselekmény konspirált és mélyebb felderítéséhez;
- c) őrizetbevétel és egyéb operatív akciók végrehajtásának elősegítése érdekében (speciális környezettanulmány);
- d) szervezési jelöltek tanulmányozásához, „K” és „T” lakások szervezéséhez;
- e) hálózati személyek, „K” és „T” lakások időszakos ellenőrzéséhez;
- f) fontos objektumok környezetének megismerése céljából;
- g) személyzeti ügyekben a BM III. Főcsoportfőnökség állományát érintően, a BM IV/I-2. Osztály kérésére, és külön utasításra a BM más szerveinek;
- h) egyéb okból az állambiztonsági szervek látókörébe került személyekről.

24. A környezettanulmány készítésénél a 22/1985. számú belügyminiszteri utasítás hatálya alá tartozó személyek esetében a Szabályzat 6. pontja alapján értelemszerűen kell eljárni.

25. A BM III/2. Osztály környezettanulmányt készít a hatáskörébe tartozó ügyekben Budapesten és Pest megye – indokolt esetben az egész ország – területén. A megyékben ezt a feladatot – illetékeségi területükön – a rendőr-főkapitányságok állományába tartozó „T” állományú környezettanulmányozók végzik. Ettől eltérni csoportfőnök (-helyettes), illetve a rendőr-főkapitány állambiztonsági helyettese engedélyével – a BM III/2. Osztály vezetőjének egyetértésé-

vel – lehet. A kivétel nem vonatkozhat a „K” és „T” lakások, valamint a hálózati személyek ellenőrzésére.

A BM Határőrség környezettanulmányozó alosztálya illetékessége a hatáskörbe tartozó ügyekben az egész ország területére kiterjed.

26. A környezettanulmány kérésének rendje:

- a) környezettanulmányt az e célra rendszeresített szolgálati jegyen kell kérni. A készítését elrendelhetik a BM III. főcsoportfőnök helyettesei, a csoportfőnökök (helyettesek), az önálló és beosztott osztályvezetők, a rendőrfőkapitányok állambiztonsági helyettesei, a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinek osztályvezetői, a BM Határőrség törzsfőnöke és a Felderítő Osztály vezetője, az állambiztonsági miniszterhelyettes hozzájárulásával a Belügyminisztérium más szervének vezetője. Sürgős vagy azonnali kérésnél – a magasabb parancsnok hatáskörébe nem tartozó személyek esetében – a szolgálati jegyet a csoportfőnöknek (helyettesnek) kell aláírni;
- b) a szolgálati jegy tartalmazza a célszemély és a közvetlen hozzátartozók személyi adatait, a jelenlegi lakcímét, a rendelkezésre álló egyéb hasznosítható információkat, valamint azokat a szempontokat pontosan meghatározva, amelyekre választ kérnek;
- c) az illetékes parancsnok a konspiráció biztosítása érdekében győződjék meg arról, hogy a személyről korábban készült-e már környezettanulmány és indokolt-e az újabb területi adatgyűjtés;
- d) a BM III/2. Osztály vezetője, valamint a megyei rendőrfőkapitányok állambiztonsági helyettesei a jogosulatlanul aláírt vagy hiányosan kitöltött szolgálati jegyet küldjék vissza a kérő szervnek.

27. A környezettanulmányt titkos úton – általában lakóhelyen – az operatív célszerűségnek megfelelő fedőigazolvánnyal, ürügy vagy legenda alkalmazásával kell készíteni. Az adatgyűjtéshez a környezettanulmányozott személyről sokoldalú ismeretekkel rendelkező, reális értékítéletű, a hivatalos szervek munkáját segíteni kész, megbízható állampolgárokat kell igénybe venni. Ennek érdekében:

- a) az ellenőrzött, ismereteinél fogva más alkalommal is felhasználható személyeket (adatszolgáltatókat) a BM III/2. „F” alosztályon folyamatosan címtárba kell sorolni. A címtárba vett személyek között a Belügyminisztérium más szervei priorálást nem végezhetnek;

- b) a megyei rendőr-főkapitányságok állományában szolgálatot teljesítő „T” állományú környezettanulmányozók és a BM Határőrség környezettanulmányozó alosztálya az adatszolgáltatókról a fenti elvek alapján létesítsenek címtárat. Az anyagokat a megyei rendőr-főkapitányságokon az összekötő tisztnél, Győr-Sopron megyében a III/2. alosztályon, a BM Határőrség Országos Parancsnokságon a környezettanulmányozó alosztályon kell tárolni;
- c) a megyei „T” állományú környezettanulmányozó által a területi adatgyűjtésnél felhasznált fedőigazolványok legalizálása a rendőr-főkapitány állambiztonsági helyettesének a feladata. A BM Határőrség Országos Parancsnokság környezettanulmányozói által alkalmazott fedőigazolványok legalizálását a BM III/2. Osztály biztosítja.

28. A környezettanulmány készítéséhez a BM Útlevelesztályon, a területvédelmi és hadkiegészítő parancsnokságon, a levéltárakban stb. levő adatok is felhasználhatók, elsősorban a feladatra történő felkészüléshez. A hivatalos forrásokból származó adatokat a környezettanulmányi jelentésben csak akkor kell szerepeltetni, amikor azt a kérő szerv igényli.

29. A BM III/2. Osztály tartson szoros munkakapcsolatot a környezettanulmányt kérő szervekkel. Az adatgyűjtés titkossága és a munka színvonalának emelése érdekében a feladat végrehajtásának megkezdése előtt folytassanak munkamegbeszélést, amely az alábbiakra terjedjen ki:

- a) a környezettanulmány konkrét céljára, az információigény szelektált kialakítására;
- b) a szolgálati jegyen feltüntetett adatok pontosítására, kiegészítésére;
- c) a területi adatgyűjtésnél alkalmazandó fedőigazolvány, ürügy, legenda meghatározására;
- d) azoknak a címeknek a megjelölésére, amelyeken el kell járni, illetve ahol tilos adatgyűjtést végezni.

30. Az információkat környezettanulmányi jelentésben kell összegezni és azt a kérő szervnek megküldeni. A jelentés az alábbiakat tartalmazza:

- a) személyi adatok, lakóhely, munkahely;
- b) családi állapot, vagyoni helyzet;

- c) múltbeli és jelenlegi politikai, erkölcsi magatartás, jellembeli tulajdonságok;
- d) operatív jelentőségű adatok;
- e) a környezettanulmányt kérő szerv információit megerősítő vagy azzal ellentétes adatok;
- f) családi, baráti és más kapcsolatok.

31. Személyzeti ügyekben készített környezettanulmánynál a 30/d. alpontban foglaltakat értelemszerűen kell figyelembe venni.

32. A környezettanulmányt készítő operatív tiszt jelentésében köteles:

- a) válaszolni a kérő szerv minden kérdésére. Amennyiben arra nincs mód, meg kell jelölni annak okát;
- b) feltüntetni az információk ellenőrzöttségének mértékét, a nem teljesen ellenőrzött adatok közlése esetén jelezni az akadályozó körülményeket;
- c) közölni az adatforrásokat, valamint az adatszolgáltatókat név, foglalkozás és lakcím szerint;
- d) utalni az adatszolgáltató és a környezettanulmányozott személy közötti viszonyra;
- e) a jelentés végén rögzíteni szubjektív észrevételeit, következtetéseit.

33. Amennyiben a környezettanulmányozó operatív tiszt a munka során ellenséges tevékenységre vagy más, bűncselekmény elkövetésére utaló információról értesül, azt haladéktalanul köteles jelenteni előljárójának.

III. fejezet

A KÜLKÉPVISELETI OBJEKTUMOK BIZTOSÍTÁSA

34. A BM III/2. Osztály vezetője fordítson kiemelt figyelmet az állambiztonsági szempontból fontos külképviseleti objektumok külső védelmére, a terrorcselekmények elsődleges elhárításával kapcsolatos feladatokra történő felkészítésre. A végrehajtás érdekében folyamatosan működjön együtt az érintett állambiztonsági szervekkel, a BM Forradalmi Rendőri Ezreddel és a Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékes szerveivel.

35. A BM III/2. Osztály az állambiztonsági szempontból fontos külképviseleti

seleti objektumok és a kijelölt diplomatalakások külső védelmét, ellenőrzését gépkocsizó járőr-, indokolt esetben őrszolgálattal teljesíti. Terrorcselekmény vagy más rendkívüli esemény bekövetkezése esetén elsődleges rendőri intézkedéseket foganatosít.

36. A BM III/2. Osztály az őrzési, a védelmi feladatok teljesítése mellett az illetékes szervek kérése alapján tájékoztatást ad a külképviseleti objektumoknál tapasztalt eseményekről, dokumentációt készít az objektumokat felkereső személyekről. Külön utasításra nyílt rendőri intézkedéseket, szükség szerint operatív részfeladatokat hajt végre. A járőrmenetvonal és az őrhely közvetlen környékén közreműködik a köztörvényes bűncselekmények megelőzésében, megakadályozásában.

37. Az őrzési, a védelmi feladatok teljesítésének hatékonysága érdekében az útirányterv időszakos változtatásával biztosítani kell, hogy a járőr megjelenése egy-egy objektumnál illetéktelenek számára váratlan legyen.

IV. fejezet

AZ OPERATÍV FIGYELÉS, A KÖRNYEZETTANULMÁNYOZÁS ÉS A KÜLKÉPVISELETI OBJEKTUMOK BIZTOSÍTÁSA SORÁN KELETKEZETT ADATOK IRATTÁROZÁSÁNAK RENDJE

38. A BM III/2. Osztály a vonatkozó belügyi rendelkezések alapján országos hatáskörrel irattározza a figyelt, a környezettanulmányozott személyek és kapcsolataik, a külképviseleti objektumokba bejárók adatait és a munkák során keletkezett anyagokat. Szerepeltetni kell:

- a) azokat a személyeket, akikre az illetékes állambiztonsági szervek figyelést, környezettanulmányt, titkos vagy nyílt őrizetbevételt kértek, és a feladat végrehajtását folyamatba tették, illetve befejezték;
- b) a figyelés, a környezettanulmányozás során megállapított kapcsolatokat (figyelésnél: mozgó- és lakáskapcsolat), a postai forgalomból kivont vagy elkobzott küldemények címzettjeit, feladóit;
- c) az állambiztonsági szempontból fontos külképviseleti objektumokba és azok intézményeibe bejáró személyeket;
- d) az állandó és ideiglenes jelleggel felhasznált figyelő és tartózkodási helyeket;
- e) a környezettanulmány készítése során felkereshető adatszolgáltatókat (lakcím szerint a BM III/2. „F” alosztályon).

39. A figyelt személyek tevékenységét rögzítő jelentések másodpéldányait és a figyeléshez kapcsolódó egyéb dokumentumokat figyelési dossziében sorszám szerint kell tárolni.

40. Az állambiztonsági felderítő munkához kapcsolódó környezettanulmányi jelentések másodpéldányait a szolgálati jeggyel együtt, sorszám szerint kell irattározni. A személyzeti környezettanulmányi jelentések egy példányban készüljenek. A kérésre vonatkozó szolgálati jegyet a fentiekől elkülönítve, hasonló módon kell kezelni.

41. A BM III/2. Osztály irattárában szereplő adatok kizárólag tájékoztató jellegűek, priuszként nem használhatók!

42. Az irattározás egyéb szabályai:

- a) tilos az irattárban szerepeltetni azokat a személyeket, akikre a 22/1985. számú belügyminiszteri utasítás rendelkezései vonatkoznak;
- b) az irattári adatokról tájékoztatást az arra illetékes szerv a rendszerezített kérdőjegyén kérhet;
- c) a BM III/2. Osztály vezetője a figyelt személy dossziéjába betekintést, figyelési anyagból kivonatot, környezettanulmányról másolatot csak a munkát eredetileg kérő szerv vezetőjének írásbeli hozzájárulása esetén engedélyezhet, illetve készíthet, amelyet az adatszolgáltatást kérő szerv köteles megszerezni;
- d) a betekintést, kivonatot, másolatot kérő szolgálati jegyet és az engedélyt az alapanyaggal együtt kell tárolni;
- e) a BM III/2. Osztály irattárát évenként felül kell vizsgálni. Amennyiben az 5 évnél régebbi anyagok további megőrzéséhez operatív érdek nem fűződik, a kérő szerv vezetőjének egyetértésével, a vonatkozó szabályzat rendelkezései szerint meg kell semmisíteni.

43. A BM III/2. Osztály irattárát számítógépes rendszerré kell fejleszteni a BM III. főcsoportfőnökségi rendszer integrált alrendszereként. A fejlesztésnél figyelembe kell venni a BM III. főcsoportfőnökségi rendszer koncepciójának elveit.

V. fejezet
AZ OPERATÍV FIGYELÉS,
A KÖRNYEZETTANULMÁNYOZÁS ALKALMAZÁSÁBAN
ÉS A KÜLKÉPVISELETI OBJEKTUMOK BIZTOSÍTÁSÁBAN
ÉRTINTETT SZERVEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

44. A BM III/2. Osztály vezetője a vonatkozó belügyi rendelkezésekkel és iránymutatásokkal összhangban igényelje a Belügyminisztérium szerveinek segítségét. Az érintett szervek járuljanak hozzá a BM III/2. Osztály feladatainak eredményes teljesítéséhez.

45. A pénzügyi-anyagi-műszaki miniszterhelyettes a BM III/2. Osztály anyagi, műszaki és technikai fejlesztési, valamint utánpótlási szükségleteiről az érintett tervező szervek középtávú és éves költségvetési tervei keretében gondoskodik. A lehetőségek szerint biztosítani kell az előre nem tervezhető, fontosabb feladatokhoz kapcsolódó feltételeket is, amennyiben azt a BM III. főcsoportfőnök I. helyettese indokoltnak tartja.

46. A BM III/V. Csoportfőnökség gondoskodik a korszerű operatív technikai, kriminalisztikai és álcázóeszközökről, valamint a fedőokmányokról. Kellő mennyiségű és minőségű alkatrészellátással segítse a zavartalan javító, karbantartó munkát.

47. Az érintett szervek folytassanak rendszeres tudományos kutatómunkát a korszerű technikai eszközök, különös tekintettel a folyamatos követést helyettesítő technikai berendezések, jelzőrendszerek fejlesztésére és alkalmazására. Nyújtsanak segítséget az állambiztonsági szempontból fontos külképviseletek, az idegenforgalom szempontjából jelentős szállodák, egyéb objektumok ellenőrzéséhez szükséges figyelő- és tartózkodási helyek, álcázóeszközök megszerzéséhez, az operatív munka követelménye szerinti kialakításához.

48. A BM III/2. Osztály vezetője az illetékes személyzeti szervvel együtt biztosítsa, hogy e munkára alkalmas személyek kerüljenek kinevezésre.

49. A Belügyminisztérium szerveinek vezetői a hatáskörükbe tartozó feladatok teljesítése során:

- a) a figyelés folyamatosságának megszakadása esetén nyújtsanak segítséget a célszemély felkutatásához;
- b) a közúti forgalomszervezés és irányítás fejlesztésénél vegyék figyelembe a BM III/2. Osztály igényeit;

- c) működjenek közre az országhatártól kezdődő figyelések teljesítésében;
- d) hassanak közre a környezettanulmányozó munka fedésének biztosításában;
- e) segítsék elő az állambiztonsági szempontból fontos külképviseleti objektumok biztosítását;
- f) intézkedjenek a BM III/2. Osztály feladatainak teljesítését befolyásoló más fontos kérdésekben.

VI. fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

50. A BM III/2. Osztály vezetője a figyelő, a környezettanulmányozó és az objektumbiztosító munka színvonalának további növelése, az ellenséges tevékenység mélyebb felderítése érdekében:

- a) gondoskodjék a személyi állomány politikai, általános és speciális képzettsége színvonalának állandó emeléséről;
- b) biztosítsa az állomány kiképzését és továbbképzését, fokozott figyelemmel a korszerű metodikára, a technikai rendszerek üzemeltetésére, a rádió- és fotótechnikai eszközök kezelésére, a gépjárművet vezetők vezetéstechnikai ismereteinek bővítésére, a fedőokmányok felhasználásával kapcsolatos konspirációs szabályokra;
- c) tegyen további intézkedéseket a figyelési és a környezettanulmányozó módszerek fejlesztésére, a korszerű metodika és technika szélesebb körű alkalmazására. Kapjon nagyobb hangsúlyt a különböző tudományágak (kriminalisztika, pszichológia, számítástechnika stb.) eredményeinek hasznosítása a szolgálati feladatok ellátásában;
- d) biztosítsa az operatív figyelő és a környezettanulmányozó alapelvek érvényesítését, az operatív fegyelem szilárdítását. Az elemző, értékelőmunkában rendszeressé kell tenni az ellenséges személyek tevékenységének, módszereinek tanulmányozását, az alkalmazott metodika eredményességének elemzését;
- e) alakítson ki sokoldalú kapcsolatot, folyamatos tapasztalatcserét a baráti szocialista országok állambiztonsági figyelőszolgálateival.

51. Az operatív figyelést, a környezettanulmányozást és a külképviseleti objektumok biztosítását „T” állományú – az operatív érdeknek megfelelően „SZT” állományú – beosztottak végzik. A munkáról, módszerekről, eszközökről az arra illetéktelen szervek, személyek részére tájékoztatást adni tilos! A munka során keletkezett adatok, anyagok „Szigorúan titkos! Különösen fontos!” minősítés alá esnek.

52. A Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. alosztályon, a megyei rendőr-főkapitányságokon szolgálatot teljesítő „T” állományú környezettanulmányozó operatív tisztek és a BM Határőrség Országos Parancsnokság környezettanulmányozó alosztálya munkáját a BM III/2. Osztály vezetőjének szakirányítása mellett a megyei rendőr-főkapitány állambiztonsági helyettese, illetve a BM Határőrség törzsfőnöke irányítja.

53. A BM III/2. Osztály vezetőjének szakirányító tevékenysége kiterjed a szabályozásra, a felügyelt szervek (személyek) szakmai munkájának, valamint a munkát szabályozó belügyi rendelkezések, iránymutatások betartásának ellenőrzésére, az állomány kiképzésének és továbbképzésének megszervezésére, a Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság III/2. alosztályt érintően a feladatok ellátásához szükséges technikai eszközök biztosítására. Ennek során szorosan együttműködik az 52. pontban felsorolt vezetőkkel.

